

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 11

GESKIEDENIS V2

NOVEMBER 2024

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Testpapers.co.za

Kopiereg

Past exam papers

Summaries

Study Guides

ebrief

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit 'n AFDELING A en 'n AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: NASIONALISMES – AFRIKA-NASIONALISME

VRAAG 2: NASIONALISMES – AFRIKANERNASIONALISME

VRAAG 3: APARTHEID SUID-AFRIKA – WETTIGING VAN APARTHEID

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: NASIONALISMES – AFRIKA-NASIONALISME

VRAAG 5: NASIONALISMES – AFRIKANERNASIONALISME

VRAAG 6: APARTHEID SUID-AFRIKA – OORWINNING VAN APARTHEID

2. AFDELING A bestaan uit DRIE (3) brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE (3) opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van die vrae, moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAAG

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, is in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: HOE HET VERSKILLENDENDE ORGANISASIES IN SUID-AFRIKA BYGEDRA TOT DIE GROEI VAN AFRIKA-NASIONALISME TUSSEN DIE 1900'S EN 1930'S?

Bestudeer Bronne 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

- 1.1.1 Definieer die term *Afrika-nasionalisme* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 1.1.2 Wat volgens die bron was die doelwitte van die African People's Organisation (APO)? (2 x 1) (2)
- 1.1.3 Watter strategieë, volgens die bron, het APO gebruik om ongeregtighede in Suid-Afrika te beveg? (2 x 1) (2)
- 1.1.4 Lewer kommentaar oor waarom APO in 1909 by die afvaardiging van die South African Native National Congress (SANNC) na Brittanje aangesluit het. (2 x 2) (4)

1.2 Gebruik Bron 1B.

- 1.2.1 Volgens die bron wat het bygedra tot die verlies van 'n belangrike hulpbron (grond) vir swart gemeenskappe? (2 x 1) (2)
- 1.2.2 Identifiseer enige TWEE faktore in die bron wat gelei het tot die stigting van die South African Native National Congress (SANNC) op 8 Januarie 1912. (2 x 1) (2)
- 1.2.3 Lewer kommentaar op wat Pixley Seme geïmpliseer het met die stelling:
"... ons het ontdek dat Afrikane in die land van hul geboorte behandel word as houtkappers (mense wat blye gebruik om hout te kap) en waterdraers." (2 x 2) (4)
- 1.2.4 Verduidelik die konsep *rasgediskriminasie* in die konteks van Suid-Afrika. (1 x 2) (2)
- 1.2.5 Verduidelik die nut van hierdie bron vir 'n historikus wat die faktore bestudeer wat tot die stigting van die SANNC gelei het. (2 x 2) (4)

1.3 Verwys na Bronne 1A en 1B. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1A die bewyse in Bron 1B oor die opkoms van Afrika-nasionalisme in Suid-Afrika ondersteun. (2 x 2) (4)

1.4 Bestudeer Bron 1C.

- 1.4.1 Wie het volgens die bron die leier van die Industriële en Kommersiële Unie (ICU) geword? (1 x 1) (1)
- 1.4.2 Waarom het die ICU volgens die bron 'n meer aktiewe benadering gevolg? (1 x 1) (1)
- 1.4.3 Volgens die bron watter twee faksies het binne die ICU ontstaan wat tot die verbokkeling daarvan gelei het? (2 x 1) (2)
- 1.4.4 Verduidelik die historiese betekenis wat die ICU op die swart arbeid in Suid-Afrika gehad het. (2 x 2) (4)

1.5 Lees Bron 1D.

- 1.5.1 Watter boodskap word deur die oog op die briefhoof van die ICU oorgedra? (1 x 2) (2)
- 1.5.2 Lewer kommentaar op die implikasie van die leuse 'eenheid is krag' op die briefhoof van die ICU. (2 x 2) (4)

- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe verskillende organisasies in Suid-Afrika bygedra het tot die groei van Afrika-nasionalisme tussen die 1900's en 1930's. (8)
[50]

VRAAG 2: HOE HET DIE NASIONALE PARTY SE OORWINNING IN DIE 1948 VERKIESING BYGEDRA TOT DIE OPKOMS VAN AFRIKANERNASIONALISME?

Bestudeer Bronne 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Bestudeer na Bron 2A.

2.1.1 Definieer die term *Afrikanernasionalisme* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)

2.1.2 Wat, volgens die inligting in die bron, was toegeskryf aan die nuutgevonde nasietrots na die 1948-verkiesing? (1 x 1) (1)

2.1.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis, verduidelik waarom die Nasionale Party se rassebeleid wyd ondersteun was deur baie Afrikaners. (2 x 2) (4)

2.1.4 Noem enige TWEE organisasies wat Afrikanernasionalisme bevorder het. (2 x 1) (2)

2.1.5 Hoekom dink jy het die werkersklas Afrikaners, swartes as 'n bedreiging in die arbeidsmark beskou? (2 x 2) (4)

2.2 Gebruik Bron 2B.

2.2.1 Volgens die bron, watter politieke party het ná die 1948-verkiesing 'n alliansie met die Nasionale Party gesluit? (1 x 1) (1)

2.2.2 Wat dink jy impliseer D.F. Malan met die stelling "Vandag behoort Suid-Afrika weer aan ons." na die verkiesing van 1948? (2 x 2) (4)

2.2.3 Identifiseer enige DRIE Britse simbole in die bron wat deur die regering verwyder is om oorwinning vir Afrikanernasionalisme te verseker. (3 x 1) (3)

2.3 Verwys na Bronne 2A en 2B. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2A die getuigenis in Bron 2B ondersteun oor hoe die Nasionale party die belange van Afrikaners in Suid-Afrika bevorder het. (2 x 2) (4)

2.4 Bestudeer Bron 2C.

2.4.1 Verduidelik die boodskap wat in hierdie plakkaat oorgedra word. (1 x 2) (2)

2.4.2 Lewer kommentaar oor waarom 'n historikus hierdie bron betroubaar sou vind wanneer hy die beleid van apartheid in Suid-Afrika bestudeer. (2 x 2) (4)

2.5 Lees Bron 2D.

- 2.5.1 Hoe het apartheidswette volgens die bron verskillende rasse-groepe in Suid-Afrika geraak? (2 x 1) (2)
- 2.5.2 Wat, volgens die bron, wat was die belangrikste verskille tussen apartheid en die bestaande wette voordat die Afrikaner Nasionalistiese Party in 1948 aan bewind gekom het? (3 x 1) (3)
- 2.5.3 Verduidelik die konsep *rasse-meerderwaardigheid* in die konteks van Suid-Afrika. (1 x 2) (2)
- 2.5.4 Hoekom dink jy is die beleid van apartheid in 1948 gehandhaaf? (2 x 2) (4)

- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die Nasionale Party se oorwinning in die 1948-verkiezing tot die opkoms van Afrikanernasionalisme bygedra het. (8)
[50]

VRAAG 3: HOE HET DIE WET OP DIE VERBOD OP GEMENGDE HUWELIKE (NO. 55 VAN 1949) DIE LEWENS VAN SUID-AFRIKANERS BEÏNVLOED?

Bestudeer Bronne 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Lees Bron 3A.

- 3.1.1 Definieer die konsep *apartheid* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 3.1.2 Wat volgens die bron het die jare van apartheid (1948-1994) in Suid-Afrika gekenmerk? (3 x 1) (3)
- 3.1.3 Verduidelik waarom daar na die jare van apartheid verwys word as die "donkerste oomblikke in Suid-Afrika se geskiedenis". (2 x 2) (4)
- 3.1.4 Haal bewyse uit die bron aan wat bevestig dat die apartheidsbeleid mense in hul alledaagse lewe geskei het. (1 x 1) (1)
- 3.1.5 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom dink jy het die Nasionale Party die beleid van apartheid geïmplementeer? (2 x 2) (4)

3.2 Gebruik Bron 3B.

- 3.2.1 Wat het die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike volgens die bron vir wit mense beteken? (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Gebruik die inligting in die bron en lewer kommentaar oor waarom die apartheidsregering die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike geïmplementeer het. (2 x 2) (4)
- 3.2.3 Volgens die bron, wat was die straf vir mense wat die Wet op Onsedelikheid oortree het? (3 x 1) (3)

3.3 Bestudeer Bron 3C.

- 3.3.1 Wat was die bevolkingsgroep van Sherrin (meneer Whiteley se vrou)? (1 x 1) (1)
- 3.3.2 Verduidelik of jy dink dat Sherrin se ouers geregverdig was om na mnr Whiteley 'as hul skoonseun' te verwys? (2 x 2) (4)
- 3.3.3 Verduidelik die term *onsedelikheid* in die konteks van apartheid Suid-Afrika. (1 x 2) (2)
- 3.3.4 Wat, volgens die bron, het mnr Whiteley van Suid-Afrika gemis toe hulle in Europa gewoon het? (3 x 1) (3)

- 3.4 Verwys na Bronne 3B en 3C. Verduidelik hoe Bron 3B vir Bron 3C aanvul (ondersteun) rakende weerstand teen die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike. (2 x 2) (4)
- 3.5 Raadpleeg Bron 3D.
- 3.5.1 Watter boodskappe word in hierdie plakkaat oorgedra oor huwelike tussen blankes en nie-blankes? (2 x 2) (4)
- 3.5.2 Verduidelik die implikasie van die stelling 'Wit Suid-Afrikaners glo dat hul ras suiwer en nie-divers moet wees'. (1 x 2) (2)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike (No. 55 van 1949) die lewens van Suid-Afrikaners beïnvloed het. (8)
- [50]**

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie. Jou opstel behoort ongeveer DRIE bladsye lank te wees.

VRAAG 4: NASIONALISME - AFRIKA-NASIONALISME

Die invloed van die Tweede Wêreldoorlog en verskillende tipes Afrika-nasionalisme het aanleiding gegee tot Afrika-nasionalisme in Suid-Afrika, met die ideale om die wit minderheidsregering te beëindig wat swart Suid-Afrikaners in die 1940's aan rassediskriminasie en segregasie onderwerp het.

Stem jy saam met hierdie stelling? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

[50]**VRAAG 5: NASIONALISMES – AFRIKANERNASIONALISME**

Die Afrikanervolk in Suid-Afrika wou eiesoortig (tipies) wees met hul eie taal, sosiale en kulturele tradisies, godsdiens en ander identiteitsmerke.

Bespreek bogenoemde stelling krities deur te verwys na die faktore wat gelei het tot die opkoms van Afrikanernasionalisme in Suid-Afrika van 1924 tot 1948.

Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

[50]**VRAAG 6: APARTHEID SUID-AFRIKA – OORWINNING VAN APARTHEID**

Verduidelik tot watter mate swart Suid-Afrikaners in die 1940's en 1960's diskriminasie en onderdrukking deur die apartheidsregering weerstaan het."

Ondersteun jou argument deur na die verskillende vorme van weerstand in die 1940's en 1960's te verwys.

[50]**GROOTTOTAAL: 150**

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 11

GESKIEDENIS V2

NOVEMBER 2024

ADDENDUM

Testpapers.co.za

**VRAAG 1: HOE HET VERSKILLEND ORGANISASIES IN SUID-AFRIKA
BYGEDRA TOT DIE GROEI VAN AFRIKA-NASIONALISME TUSSEN
DIE 1900'S EN 1930'S?****BRON 1A**

Die bron hieronder verduidelik die rol wat die African People's Organisation (APO), onder leiding van dr. Abdullah Abdurahman, gespeel het in die bevordering van Afrika-Nasionalisme in die vroeë 1900's.

Die totstandkoming van APO het 'n belangrike rol gespeel in die groei van Afrika-Nasionalisme in Suid-Afrika. APO is op 30 September 1902 gestig deur 'n opgevoede klas Kleurling Suid-Afrikaners wat besluit het om die Kaapse regering uit te daag, omdat hulle gevoel het hulle kan nie meer as 'n massa onopgevoede mense behandel word nie en verskerpte segregasies het Kleurlinge gedwing om politieke te mobiliseer. Die doel daarvan was om eenheid onder Kleurlinge te bring, onderwys te bevorder, "klassewetgewing" (d.w.s. diskriminerende kleurwetgewing) teen te staan en die sosiale, politieke en ekonomiese regte van Kleurlinge te verdedig.

Strategieë wat deur APO gebruik is, was nie-konfronterende vorme van protes en appèl (petisie). APO kon protes-massavergaderings en -aktiwiteite landswyd mobiliseer, het 'n tweeweklikse koerant van stapel gestuur en politieke vennote onder beide swart en wit teenstanders van die konsepwet (om die Unie van Suid-Afrika te vorm) gesoek.

Dr Abdullah Abdurahman het reeds in 1907 die behoefte aan swart eenheid in die stryd teen wit oppergesag erken. In 1907 is 'n APO-afvaardiging onder leiding van Abdurahman, Fredericka en Daniels na Londen om te protesteer teen voorstelle om selfregering aan die voormalige Boererepublieke toe te staan. Dit is namens alle swart Suid-Afrikaners (Kleurling, Afrikane en Indiërs) gedoen. Die nuwe benadering deur APO het gehelp om die rassegrense tussen Kleurling en Afrikane Suid-Afrikaners af te breek. Tydens die South African Native Congress-vergadering wat in 1907 in Queenstown gehou is om die eenwording van Suid-Afrika te bespreek, was APO goed verteenwoordig.

[Uit <http://www.sahistory.org.za/article/african-peoples-organisation-apo>. Besoek op 10 Julie 2024.]

BRON 1B

Die bron hieronder beskryf die faktore wat gelei het tot die stigting van die South African Native National Congress (SANNC) op 8 Januarie 1912.

Die verlies van hierdie belangrike hulpbron (grond) was waarskynlik die belangrikste faktor wat gelei het tot die verarming (armoede) en marginalisering (afgradering) van Afrika-gemeenskappe. Dit was waarskynlik ook die belangrikste faktor wat georganiseerde verset aangespoor (aangemoedig) het.

Voorlopige konsepte van die Wet op Naturellegrond is in 1911 gedebatteer en die Wet op Myne en Werke is in 1911 aangeneem. Hierdie wette en die totstandkoming van die Unie was belangrike faktore wat gelei het tot die stigting van die South African Native National Congress op 8 Januarie 1912 in Bloemfontein. Etlike honderde lede van Suid-Afrika se opgeleide elite het vergader om 'n nasionale organisasie te stig om teen rassediskriminasie te protesteer en 'n beroep op gelyke behandeling voor die reg te versoek. Hierdie vergadering was die belangrikste in die geskiedenis van swart protes-politiek, aangesien dit die eerste gesamentlike vergadering van swart verteenwoordigers uit al vier selfregerende Britse kolonies was en aangedui het dat swartes in staat was tot verenigde optrede (aksie).

'n Zoeloe-prokureur, Pixley ka Izaka Seme, het tydens die openingsrede by die konferensie gesê: "Stamhoofde van koninklike bloed en here van ons ras ... ons het ontdek dat Afrikane in die land van hul geboorte behandel word as houtkappers (mense wat byle gebruik om hout te kap) en waterdraers. Die wit mense van hierdie land het gevorm wat bekend staan as die Unie van Suid-Afrika – om rassediskriminasie te bevorder, 'n unie waarin ons geen stem het in die maak van wette nie en geen deel aan hul administrasie het nie. Ons het u na hierdie konferensie geroep sodat ons saam maniere en wyses kan bedink om ons vakbond te vorm met die doel om nasionale eenheid te skep en ons regte en voorregte te verdedig."

[Uit [https:// www.sahistory.org.z/article/formation-sanncanc](https://www.sahistory.org.z/article/formation-sanncanc). Besoek op 10 Julie 2024.]

BRON 1C

Die bron hieronder beskryf hoe die Industriële en Kommersiële Werkers Unie (ICU) Suid-Afrikaanse werkers in die 1920's teen die onregverdige wette van die Unie van Suid-Afrika verenig het.

Gedurende die 1920's het die SANNC – wat sy naam in 1923 na die African National Congress (ANC) verander het – nie veel vermag om die lewens van swart Suid-Afrikaners te verbeter nie. As gevolg van 'n tekort aan fondse en swak organisering, is dit oorskadu (oorheers) deur die meer dinamiese ICU, wat in 1919 in Kaapstad deur Clement Kadalie gestig is. Die ICU het begin as 'n vakbond vir die swart en bruin dokwerkers van Kaapstad.

Die ICU het egter gou ontwikkel tot 'n meer algemene organisasie, insluitend in sy lidmaatskap geskoolde sowel as ongeskoolde werkers uit die nywerheid en die landbousektor. Anders as die SANNC, het die ICU nie amptelik 'n versoekskrif aan die owerhede gerig nie, maar 'n meer aktiewe benadering gevolg met die oog op die verkryging van beter werksomstandighede en hoër lone vir sy lede. Die ICU het sy fokus van vakbondwese na 'n meer militante nasionalisme verskuif.

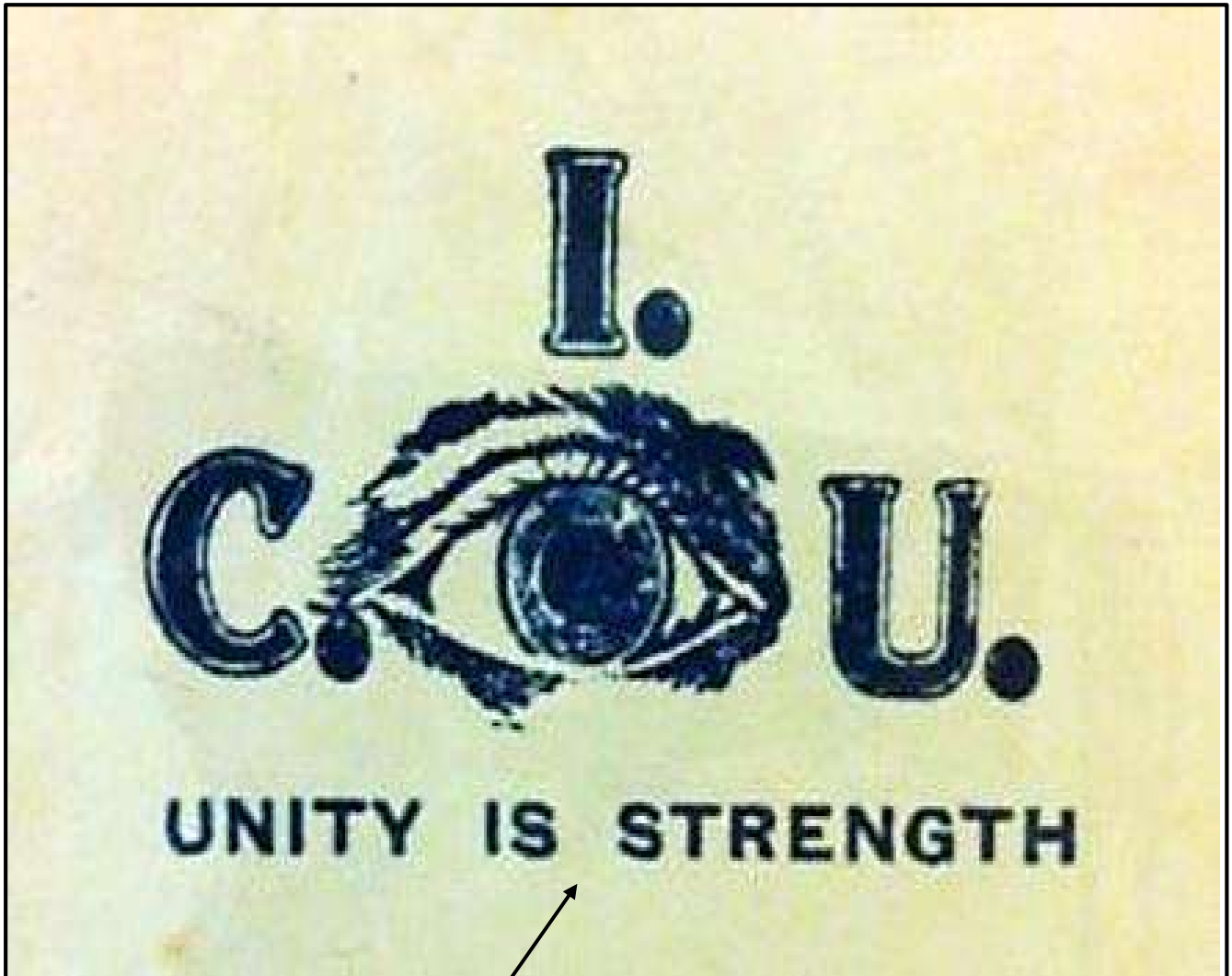
Mettertyd het twee faksies binne die ICU ontwikkel. Daar was diegene wat meer militante optrede ondersteun het en diegene wat matigheid voorgestaan het. Dit, tesame met finansiële probleme, was grootliks verantwoordelik vir die geleidelike agteruitgang van die ICU.

Nietemin, alhoewel die ICU verbreek (opgebreek) het, het dit 'n belangrike plek in die geskiedenis van swart arbeid ingeneem. Dit was nie net die eerste swart vakbondbeweging nie, maar dit het ook gehelp om swartes meer bewus te maak van hul uitbuiting.

[Van <https://www.britannica.com/topic/industrial-and-commercial-workers-union>. Besoek op 10 Jul 2024]

BRON 1D

Die plakkaat hieronder is geteken deur ondersteuners van die Industriële en Kommersiële Werkers Unie, in die 1920's. Getiteld "I.C.U. en UNITY IS STRENGTH"

[Uit [Ek sien julle –hips.org.za/publication/i-see-you-the-industrial-and-commercial-workers-union-of-Afrika](https://hips.org.za/publication/i-see-you-the-industrial-and-commercial-workers-union-of-Afrika)
Besoek op 10 Julie 2024]

LEUSE VAN DIE I.C.U. "EENHEID IS KRAG"

VRAAG 2: HOE HET DIE NASIONALE PARTY SE OORWINNING IN DIE 1948-VERKIESING BYGEDRA TOT DIE OPKOMS VAN AFRIKANERNASIONALISME?**BRON 2A**

Die bron hieronder beskryf hoe die Nasionale Party bygedra het tot die opkoms van Afrikanernasionalisme in die 1940's.

Die stigting van die 'gesuiwerde' Nasionale Party onder D.F. Malan in 1934 het 'n nuwe hoofstuk vir Afrikanernasionalisme ingestel. In die 'gesuiwerde' Nasionale Party het die Afrikaner 'n politieke tuiste gevind waar hul belange uitsluitlik eerste gestel is, wat 'n bloeityd vir Afrikanernasionalisme was. Die nuutgevonde nasietrots het sy hoogtepunt bereik toe die Nasionale Party die verkiesing in 1948 gewen het en kan toegeskryf word aan die Nasionale Party se rassebeleid. Die Nasionale Party het ook die steun van die kulturele organisasies gebruik en het gestrewe na die ekonomiese opheffing en beskerming van die Afrikaner. Die Nasionale Party was dus die party wat die Afrikaner verenig het terwyl dit die sosiale-, ekonomiese- en politiekebelange van die Afrikaner gedien het.

Op kulturele vlak het die Nasionale Party ongetwyfeld die steun van verskeie organisasies geniet. Die Afrikaner Broederbond en sy affiliasies, insluitend die Federasie van Afrikaanse Kultuurvereniging (FAK) en die Nasionale Pers was deel hiervan. Kultuurleiers het ook die jeug deur organisasies gemobiliseer soos die Voortrekkers en die Nasionale Studentebond.

Die 1930's en 1940's is ook gekenmerk deur die beweging van Afrikaners vanuit die landelike na stedelike gebiede. Hier het die professionele Engelssprekendes 'n bedreiging vir die Afrikaanse middelklas in die sakewêreld geword, terwyl die Afrikaner werkersklas bedreig gevoel het deur die swartes in die arbeidsmark.

[Uit www.fanieosoppiejas.com/.../afrikaner-nationalism-the-factors. Besoek op 10 Julie 2024]

BRON 2B

Die bron hieronder verduidelik hoe die Nasionale Party sy programme begin implementeer het nadat hy in 1948 aan bewind gekom het.

In die verkiesing van 26 Mei 1948 wen D.F. Malan se Nasionale Party, in alliansie met N.C. Havenga se Afrikanerparty, met 'n vlymskerp meerderheid van vyf setels en slegs 40% van die algehele verkiesingsstem.

Malan het ná die verkiesing gesê: "Vandag behoort Suid-Afrika weer aan ons. Suid-Afrika is vir die eerste keer sedert Uniewording ons eie en mag God gee dat dit altyd ons eie sal bly." Toe Malan gesê het dat Suid-Afrika aan die Afrikaners "behoort", het hy nie die wit-swart rassestryd in gedagte gehad nie, maar eerder die wedywering (konflik) tussen die Afrikaner en die Engelse gemeenskap.

Onmiddellik na die verkiesing van 1948 het die regering begin om die oorblywende simbole van die historiese Britse opkoms (mag) te verwyder. Dit het Britse burgerskap en die reg op appèl aan die Private Raad (1950) afgeskaf. Dit het *God Save the Queen* as een van die volksliedere geskrap, die Union Jack as een van die nasionale vaandels (1957) verwyder en die vlootbasis in Simonstad by die Koninklike Vloot (1957) oorgeneem. Die verwydering van hierdie simbole van dubbele burgerskap is gesien as 'n oorwinning vir Afrikanernasionalisme.

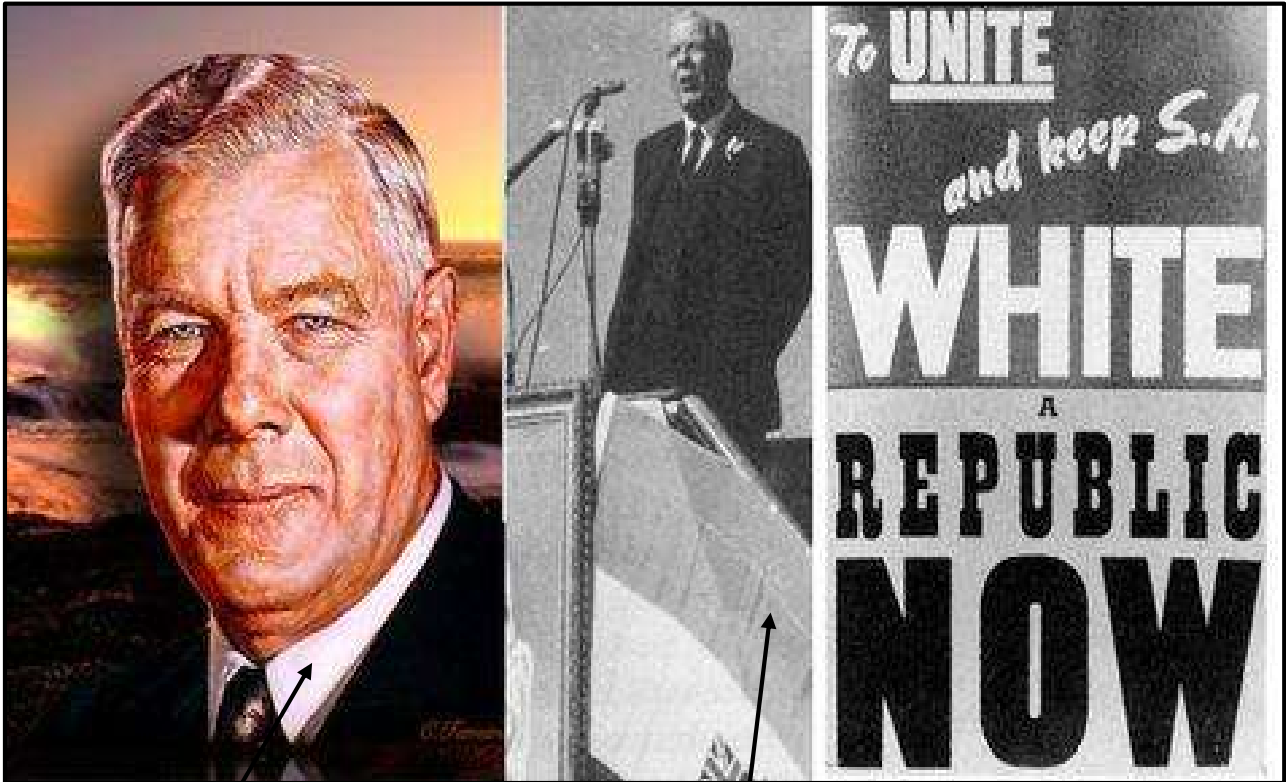
Die NP se opmars was die verhaal van 'n volk aan die beweeg, gevul met entoesiasme oor die 'Afrikanersaak'- om hul afdruk op die staat te plaas, die simbole daarvan te definieer en hul skole en universiteite 'n uitgesproke Afrikaanse karakter te gee. Politieke mag het hul sosiale selfvertroue geleidelik verbeter. In die wêreld van groot ondernemings het Rembrandt, Sanlam, Volkskas en ander Afrikanerondernemings gou die respek van hul Engelse mededingers begin verdien.

Die apartheidsbeleid het etniese groepe egter geleidelik gemarginaliseer (verkleineer) en hul kultuur van en trots op hul prestasies ondermyn. Vir ander het dit gelyk asof die Afrikaners behep was met vrese oor hul eie oorlewing en nie omgee vir die skade en die seer wat apartheid ander in 'n veel swakker posisie aangerig het nie.

[Uit [https:// www.sahistory.org.z/article/national-party](https://www.sahistory.org.z/article/national-party). Besoek op 10 Julie 2024.]

BRON 2C

Die plakkaat hieronder toon Hendrik Verwoerd 'n politikus van die Nasionale Party, wat van 1958-1966 tot eerste minister van Suid-Afrika verkies is. Hy word algemeen beskou as die stigter of argitek van apartheid.

[Uit marchofthetitans.com/vol3. Besoek op 10 Julie 2024]

HENDRIK VERWOERD

**OM TE VERENIG EN S.A WIT TE HOU
(\'N REPUBLIEK NOU)**

BRON 2D

Die bron hieronder verduidelik die beleid van apartheid wat in 1948 deur die Nasionale Party geïmplementeer is.

In 1948 het die Nasionale Party (NP) se regering Apartheid ingestel. Op papier het dit blykbaar gevra vir gelyke ontwikkeling en vryheid van kulturele uitdrukking, maar die manier waarop dit geïmplementeer is, het dit onmoontlik gemaak. Apartheid het wette gemaak wat die verskillende rassegroepe gedwing het om apart te woon en afsonderlik te ontwikkel, wat ook erg ongelyk was. Dit het probeer om alle gemengde huwelike en sosiale integrasie tussen rassegroepe te stop. Tydens apartheid het 'n vriendskap met iemand van 'n ander ras oor die algemeen agterdog oor jou gebring, of erger nog.

In basiese beginsels het apartheid nie soveel verskil van die beleid van segregasie van die Suid-Afrikaanse regerings wat bestaan het voordat die Afrikaner Nasionalistiese Party in 1948 aan bewind gekom het nie. Die grootste verskil is dat apartheid, segregasie deel van die wet gemaak het. Apartheid het mense wreed en met geweld geskei en het 'n vreesaanjaende staatsapparaat gehad om diegene wat nie saamgestem het nie, te straf. Nog 'n rede waarom apartheid as veel erger as segregasie beskou is, was dat apartheid ingestel is in 'n tydperk toe ander lande wegbeweeg het van rassistiese beleide af.

Mense wonder dikwels waarom so 'n beleid ingestel is en waarom dit soveel ondersteuning gehad het. Verskeie redes kan vir instel van die apartheidbeleid gegee word, hoewel hulle almal nou verbind is. Die hoofredes lê in die idees van rasse-meerderwaardigheid en vrees. Regoor die wêreld word rassisme beïnvloed deur die idee dat een ras beter as 'n ander ras moet wees. Sulke idees word in alle bevolkingsgroepe aangetref. Die ander hoofrede vir apartheid was vrees, want in Suid-Afrika is die wit mense in die minderheid en baie was bekommerd dat hulle hul werk, kultuur en taal sou verloor. Dit is natuurlik nie 'n regverdiging vir apartheid nie, maar verduidelik hoe mense gedink het.

[Uit <https://www.sahistory.org.za/article/history-apartheid-south-africa>- Besoek op 10 Julie 2024]

VRAAG 3: HOE HET DIE WET OP DIE VERBOD OP GEMENGDE HUWELIKE (NO. 55 VAN 1949) DIE LEWENS VAN SUID-AFRIKANERS BEÏNVLOED?**BRON 3A**

Die bron hieronder verduidelik die beleid van apartheid wat in 1948 deur die Nasionale Party geïmplementeer is.

Die jare van apartheid is ongetwyfeld een van die donkerste oomblikke in Suid-Afrika se geskiedenis. Die tydperk wat van 1948 tot 1994 gestrek (geduur) het, is gekenmerk deur rassesseiding, wit-minderheidsregering en die onderdrukking van die regte, bewegings en vryheid van swartes. Die woord 'apartheid' beteken letterlik 'die toestand van apart wees' of 'afsonderlikheid'.

Dit is in die vroeë 1940's as politieke slagspreuk van die Nasionale Party gebruik. Dit kan u egter interesseer om te weet dat die beleid self terugstrek na die begin van blanke nedersettings in Suid-Afrika wat so ver terug as 1652 begin het. Dit het egter 'n amptelike regeringstruktuur geword na die algemene verkiesing van 1948.

Die beleid het die burgers en inwoners van die land in vier rasklasse ingedeel: wit, bruin, swart en Indiër. Dinge het daarna van erg tot erger geraak. Meer as 3,5 miljoen Suid-Afrikaners is uit hul huise gesit (uitgegooi) en is met geweld na gesegregeerde woonbuurte verskuif.

[Uit <https://buzzsouthafrica.com/apartheid/>. Besoek op 10 Julie 2024.]

BRON 3B

Die bron hieronder verduidelik die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike wat een van die eerste apartheidswetgewings was wat uitgevaardig is nadat die Nasionale Party aan bewind gekom het.

Die wet verbied huwelike tussen 'Europeërs en nie-Europeërs', wat in die taal van die tyd beteken het dat wit mense nie met mense van ander rasse kon trou nie. Dit het dit ook 'n kriminele oortreding gemaak vir 'n huweliksbeampte om 'n huwelikseremonie tussen rasse uit te voer. Die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike het egter nie ander sogenaamde gemengde huwelike tussen nie-wit mense verhoed nie. Alhoewel hulle in werklikheid 'gemengde' huwelike was, het die wet dit nie as rasvermenging beskou nie.

'n Vrou wat met 'n man van 'n ander ras getrou het, is toe geklassifiseer as deel van sy ras. Haar man van keuse het haar ras gedefinieer. Die uitsondering hierop was as 'n wit man met 'n vrou van 'n ander ras trou, dan het hy haar ras aangeneem.

Ondanks die skuiwergate (uitweg) wat geskep is deur bestaande gemengde huwelike en nie-blanke huwelike tussen rasse, is die verbod op gemengde huwelike en die wet op onsedelikheid streng toegepas. Nietemin het intieme en romantiese verhoudings tussen wit en nie-blankes ontwikkel. Die feit dat gemengde ras-verhoudinge so taboe (verbode) was, het dit aantreklik (aanloklik) gemaak en mense het gemengde ras-verhoudinge aangegaan as 'n vorm van rebellie of vir die opwinding wat dit gebied het.

Gemengde ras-verhoudinge het ernstige risiko's meegebring. Die polisie het mense gervolg wat vermoedelik in gemengde ras-verhoudinge betrokke was. Hulle het snags op die huise toegeslaan. Diegene wat skuldig bevind is aan die Wet op Onsedelikheid het boetes, tronkstraf en sosiale sensuur in die gesig gestaar.

[Uit <https://www.thoughtco.com> > ... > Geskiedenis en kultuur > Afrika-geskiedenis. Besoek op 10 Julie 2024.]

BRON 3C

Die bron hieronder verduidelik die ervarings van Ian Whiteley en sy vrou Sherrin as gevolg van die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike.

Ian Whiteley wat toevallig wit was, was verlief op Sherrin, wat van Indiese afkoms is. Hulle het mekaar in Petersburg ontmoet toe hy 30 was en sy 17. Gou, ten spyte van die wet wat dit vir hulle onmoontlik gemaak het om te trou en die risiko dat hulle opgespoor (ontdek) sou word, het hulle minnaars geword. Sherrin se ouers het aan die wit man as hul skoonseun gedink, maar onvermydelik het die klop aan die deur gekom wat dui op 'n polisieklomp, wat gelei is deur een van sy ou skoolvriende wat verduidelik het dat hy 'net sy werk doen'.

Uiteindelik is hulle vrygespreek op 'n aanklag van onsedelikheid weens 'n gebrek aan bewyse, maar eers nadat mnr Whiteley drie maande tronkstraf opgelê is. Hulle het na Botswana gevlug, waar hulle uiteindelik kon trou. Hulle het uiteindelik Noorweë toe getrek en weens sy liefde vir rugby na Liverpool verhuis. Hy het die onmoontlike droom dat hulle as man en vrou sou terugkeer om in Suid-Afrika te gaan woon, heeltyd aan die lewe gehou en Suid-Afrikaanse eerste ministers met sy appèlle gesmeek (baie keer versoek). "Ons het nie van Europa gehou nie; ons is Suid-Afrikaners. Ek het my biltong, pap en wors gemis."

Uiteindelik is hulle toegelaat om na Suid-Afrika terug te keer. Dorpe soos Pietersburg het min geriewe (fasiliteite) vir gemengde paartjies gehad. Die filmteater het 'n klein verdeelde omhulsel op die balkon vir Indiërs gehad, waar mnr Whiteley, wat belowe het om nêrens heen te gaan waar sy vrou nie kan gaan nie, kon sit. Whiteley se enigste teleurstelling is dat sy 10-jarige seun, Raymond, wat belofte in rugby getoon het toe hulle in Liverpool gewoon het, nie kon speel nie, want dit was net die wit skoolseuns wat die jong rugbyspelers op die dorp was. Whiteley, 'n voormalige rugbyspeler self, hoop om die versperring uit die weg te ruim of, as hy dit nie doen nie, die sport onder Indiërs te bevorder sodat sy seun 'n wedstryd kan speel.

[Uit <https://www.nytimes.com/1982/11/29/world/love-f-Inds-a-way-past-south-africa-s-race-laws.html>.
Besoek op 10 Julie 2024.]

BRON 3D

Die plakkaat hieronder handel oor die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike van 1949. Hierdie wet is deur die Apartheidsregering ingestel en deel van sy algehele beleid van afsonderlikheid.

Mixed Marriages Act

- ✦ In 1949 South African officials banned mixed marriages and relationships between different races.
- ✦ White South Africans believe that their race should be pure and non-diverse
- ✦ This devastated many families that were considered to be of mixed race

[Van <https://ustaily.fun>. Besoek op 10 Julie 2024]

WET OP DIE VERBOD OP GEMENGDE HUWELIKE

- In 1949 het Suid-Afrikaanse amptenare gemengde huwelike en verhoudings tussen verskillende rasse verbied.
- Wit Suid-Afrikaners glo dat hul ras suiwer en nie-divers moet wees.
- Dit het baie gesinne verwoes wat as van gemengde ras beskou is.

ERKENNINGS

Visuele bronne en ander historiese bewyse is uit die volgende geneem:

[Uit <http://www.sahistory.org.za/article/african-peoples-organisation-apo>. Besoek op 10 Julie 2024.]

[Uit [https:// www.sahistory.org.z/article/formation – sannanc](https://www.sahistory.org.z/article/formation-sannanc). Besoek op 10 Julie 2024.]

[Van [https://www.britannica.com/topic/industrial -en-kommersiële-werkers-vakbond](https://www.britannica.com/topic/industrial-en-kommersiële-werkers-vakbond). Besoek op 10 Julie 2024.]

[Van ek sien jou -[hips.org.za/publication/i-see-you-the-industrial-and kommersiële-werkers-unie-van- Afrika](http://hips.org.za/publication/i-see-you-the-industrial-and-kommersiële-werkers-unie-van-Afrika). Besoek op 10 Julie 2024.]

[Uit www.fanieeosoppiejas.com/.../afrikaner-nationalism-the-factors. Toegang verkry op 10 Julie 2024.]

[Uit [https:// www.sahistory.org.z/article/national-party](https://www.sahistory.org.z/article/national-party). Besoek op 10 Julie 2024.]
Uit: marchofthetitans.com/vol3. Geassesseer op 10 Julie 2024

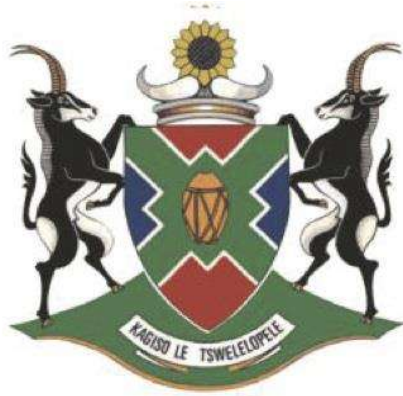
[https://www.sahistory.org.za/article/history-apartheid-south-africa-](https://www.sahistory.org.za/article/history-apartheid-south-africa) Besoek op 10 Julie 2024

[Uit <https://buzzsouthafrica.com/apartheid/>. Besoek op 10 Julie 2024.]

[Uit [https://www.thoughtco.com > ... > Geskiedenis en kultuur> Afrika-geskiedenis](https://www.thoughtco.com/>...>Geskiedenis-en-kultuur>Afrika-geskiedenis). Besoek op 10 Julie 2024.]

[Uit [https://www.nytimes.com/1982/11/29/world/love-f Inds-a-way-past-south-africa-s-race-laws.html](https://www.nytimes.com/1982/11/29/world/love-f-Inds-a-way-past-south-africa-s-race-laws.html). Besoek op 10 Julie 2024.]

[Van <https://ustaily.fun>. Geassesseer 10 Julie 2024]

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 11

GESKIEDENIS V2

NOVEMBER 2024

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Testpapers.co.za

1. BRONGEBASEERDE VRAE**1.1 Die volgende kognitiewe vlakke is gebruik om brongebaseerde vrae te ontwikkel**

Kognitiewe vlakke	Historiese vaardighede	Gewig van vrae
VLAK 1	• Onttrek bewyse uit bronne • Seleksie en organisering van relevante inligting uit bronne • Definieer historiese konsepte/terme	30% (15)
VLAK 2	• Interpretasie van bewyse uit bronne • Verduidelik inligting wat uit bronne versamel is • Ontleed bewyse uit bronne	50% (25)
VLAK 3	• Interpreteer en evalueer bewyse uit bronne • Raak betrokke by bronne om die bruikbaarheid, betroubaarheid, vooroordeel en beperkings daarvan te bepaal • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en perspektiewe wat in bronne aangebied word en maak onafhanklike gevolgtrekkings	20% (10)

1.2 Die onderstaande inligting dui aan hoe brongebaseerde vrae beoordeel word:

- By die nasien van brongebaseerde vrae moet krediet gegee word aan enige ander geldige en relevante standpunte, argumente, bewyse of voorbeelde.
- By die toekenning van punte moet klem gelê word op hoe die vereistes van die vraag aangespreek is.
- In die nasienriglyn word die vereistes van die vraag (vaardighede wat aangespreek moet word) sowel as die vlak van die vraag kursief aangedui.

1.3 Assesseringsprosedures vir brongebaseerde vrae

- Gebruik 'n regmerk (✓) vir elke korrekte antwoord
- Let op die punteskema bv (2 x 2) wat op twee redes neerkom en elk twee punte kry (✓✓ ✓✓); (1 x 2) wat na een rede vertaal en twee punte kry (✓✓)
- As 'n vraag 4 punte bevat, dui dit aan deur 4 regmerkies te plaas (✓✓✓✓)

Paragraaf vraag

Paragrafe moet holisties beoordeel word. Beide die inhoud en struktuur van die paragraaf moet in ag geneem word by die toekenning van 'n punt. Die volgende stappe moet gebruik word by die beoordeling van 'n antwoord op 'n paragraafvraag:

- Lees die paragraaf en plaas 'n kolmerk (*) op elke punt in die teks waar die kandidaat het relevante bewyse gebruik om die vraag aan te spreek.
- Lees die paragraaf weer om te evalueer in watter mate die kandidaat relevante bewyse kon gebruik om 'n paragraaf te skryf.
- Dui aan die einde van die paragraaf die regmerkies (✓) aan wat aan die kandidaat toegeken is vir die paragraaf; asook die vlak (1,2 of 3) soos aangedui in die holistiese rubriek en 'n kort opmerking bv.

_____ * _____ * _____
 _____ * _____ * _____
 ✓✓✓✓

Vlak 2

Gebruik meestal relevante bewyse om 'n basiese paragraaf te skryf

- Tel al die regmerkies vir die brongebaseerde vraag en skryf dan die merk op die regterkantse onderste kantlyn bv.

$\frac{32}{50}$

- Maak seker dat die totale punt akkuraat oorgedra word na die voor-/agterblad van die antwoordskrif.

2. OPSTELVRAE

2.1 Die opstelvrae vereis dat kandidate:

- In staat wees om hul argument op 'n logiese en samehangende manier te struktureer. Hulle moet die relevante inligting selekteer, organiseer en verbind sodat hulle 'n redelike reeks feite of 'n effektiewe argument kan aanbied om die gestelde vraag te beantwoord. Dit is noodsaaklik dat 'n opstel 'n inleiding, 'n samehangende en gebalanseerde bewyse en 'n gevolgtrekking het.

2.2 Nasien van opstelvrae

- Merkers moet daarop let dat die inhoud van die antwoord gelei sal word deur die handboeke wat by die betrokke sentrum gebruik word.
- Kandidate kan enige ander relevante inleiding en/of gevolgtrekking hê as dié wat in 'n spesifieke opstelmerkglyn vir 'n spesifieke opstel ingesluit is.
- By die assessering van oopbrongebaseerde vrae moet leerders krediet kry vir enige ander relevante antwoorde.

2.3 Globale beoordeling van die opstel

Die opstel sal holisties beoordeel word. Hierdie benadering vereis dat die onderwyser die algehele produk as geheel behaal, sonder om die komponente afsonderlik aan te teken. Hierdie benadering moedig die leerder aan om 'n individuele mening te gee deur geselekteerde feitelike bewyse te gebruik om 'n argument te ondersteun. Daar sal nie van die leerder verwag word om bloot 'feite' op te stel ten einde 'n vlak 7 (hoë punt) te bereik nie. Hierdie benadering ontmoedig leerders om 'model'-antwoorde voor te berei en weer te gee sonder om die spesifieke vereistes van die vraag in ag te neem. Holistiese nasien van die opstel gee erkenning aan leerders se menings wat deur bewyse ondersteun word. Holistiese assessering, anders as inhoudsgebaseerde nasien, penaliseer nie taalontoereikendheid nie, aangesien die klem op die volgende val:

- Die leerder se interpretasie van die vraag
- Die toepaslike keuse van feitelike bewyse (relevante inhoudseleksie)
- Die konstruksie van 'n argument (beplan, gestruktureer en het 'n onafhanklike argumentslyn)

2.4 Assesseringsprosedures van die opstel

2.4.1 Hou die samevatting in gedagte wanneer u die opstel beoordeel.

2.4.2 Tydens die lees van die opstel moet regmerkies toegeken word vir 'n relevante inleiding (aangedui deur 'n kolmerke I in die nasienriglyn/memorandum), elk van die hoofpunte/aspekte wat behoorlik gekontekstualiseer word (ook aangedui deur kolmerke in die nasienriglyn/memorandum) en 'n relevante gevolgtrekking (aangedui deur 'n koeël in die nasienriglyn/memorandum) bv. in 'n antwoord waar daar 5 hoofpunte is, sal daar 7 regmerkies wees.

2.4.3 Hou die **SKIL** struktuur in gedagte by die beoordeling van 'n opstel.

P	Punt: Die kandidaat stel die opstel bekend deur 'n argument te neem / 'n belangrike punt te maak / standpunt in te neem. Elke paragraaf moet 'n punt bevat wat die hoofpunt (die lyn van argument/standpunt) wat in die inleiding gemaak is, handhaaf.
E	Verduideliking: Die kandidaat moet in meer besonderhede verduidelik waarom die belangrikste punt gaan en hoe dit verband hou met die gestelde vraag (argumentlyn)
E	Voorbeeld: Die kandidaat moet die vraag beantwoord deur inhoud te kies wat relevant is vir die argumentlyn. Relevante voorbeelde moet gegee word om die argumentslyn vol te hou.
L	Skakel: Kandidaat moet toesien dat die argumentlyn regdeur die opstel volgehou word en samehangend geskryf word.

2.4.4 Die volgende bykomende simbole **MOET** gebruik word by die beoordeling van 'n opstel:

- Inleiding, hoofaspekte en gevolgtrekking nie behoorlik gekontekstualiseer nie.

Λ

- Verkeerde stelling

- Irrelevante stelling

|
|
|

- Herhaling

R

- Analise

A√

- Interpretasie

I√

- Lyn van argument

LOA

2.5 Die matriks**2.5.1 Gebruik van die matriks in die nasien van opstelle**

By die nasien van opstelle moet die kriteria soos in die matriks voorsien, gebruik word. By die beoordeling van die opstelnota sowel die inhoud as die aanbieding. By die kruising van die inhoud en aanbieding gebaseer op die sewe bevoegdheidsvlakke, moet 'n punt toegeken word.

- (a) Die eerste lees van opstelle sal wees om te bepaal in watter mate die hoofaspekte behandel is en om die inhoudsvlak (op die matriks) toe te ken.

C	VLAK 4	

- (b) Die tweede lees van opstelle hou verband met die vlak (op die matriks) van die **aanbieding**.

C	VLAK 4	
P	VLAK 3	

- (c) Ken 'n algehele punt toe met die gebruik van die matriks.

C	VLAK 4	}26–27
P	VLAK 3	

KOMMENTAAR

Sommige weglatings in inhoudsdekking.
Pogings om 'n argumentlyn te handhaaf.

NASIENMATRIKS VIR OPSTEL: TOTAAL: 50

AANBIEDING INHOUD 	VLAK 7	VLAK 6	VLAK 5	VLAK 4	VLAK 3	VLAK 2	VLAK 1*
	Baie goed beplande en gestruktureerde opstel. Goeie sintese van inligting. Ontwikkel 'n oorspronklike, goed gebalanseerde en onafhanklike argumentlyn met die gebruik van bewyse en onderhou en verdedig die argument deurgaans. Onafhanklike gevolgtrekking word gemaak uit bewyse om die argumentlyn te ondersteun.	Baie goed beplande en gestruktureerde opstel. Ontwikkel 'n relevante argumentlyn. Bewyse wat gebruik word om die argument te verdedig. Pogings om 'n onafhanklike gevolgtrekking uit die getuies te maak om die argumentlyn te ondersteun.	Goed beplande en gestruktureerde opstel. Pogings om 'n duidelike argument te ontwikkel. Gevolgtrekking gemaak uit die getuies om die argumentlyn te ondersteun.	'n Argument beplan en gekonstrueer. Bewyse wat tot 'n mate gebruik word om die argumentlyn te ondersteun. Gevolgtrekkings bereik op grond van bewyse.	Toon bewyse van 'n beplande en gekonstrueerde argument. Pogings om 'n argumentlyn te handhaaf. Gevolgtrekkings word nie duidelik deur bewyse ondersteun nie.	Pogings om 'n antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend of 'n poging om 'n argumentlyn te ontwikkel. Geen poging om 'n gevolgtrekking te maak nie.	Min of geen poging om die opstel te struktureer nie.
VLAK 7 Die vraag is volledig beantwoord. Inhoudseleksie ten volle relevant vir argumentlyn.	47–50	43–46					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoudseleksie relevant vir 'n argumentlyn.	43–46	40–42	38–39				
VLAK 5 Vraag tot 'n groot mate beantwoord. Inhoud voldoende gedek en relevant.	38–39	36–37	34–35	30–33	28–29		
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord. Sommige weglatings of irrelevante inhoudseleksie.			30–33	28–29	26–27		
VLAK 3 Inhoudseleksie hou wel verband met die vraag, maar beantwoord dit nie, of hou nie altyd verband met die vraag nie. Weglatings in dekking.				26–27	24–25	20–23	
VLAK 2 Vraag onvoldoende aangespreek. Yl inhoud.					20–23	18–19	14–17
VLAK 1* Vraag onvoldoende aangespreek of glad nie. Onvoldoende of irrelevante inhoud.						14–17	0–13

Riglyne vir die toekenning van 'n punt vir Vlak 1:

- Vraag wat glad nie aangespreek word nie/totaal irrelevante inhoud; geen poging om die opstel te struktureer nie = 0
- Inhoudkeuse sluit basiese en algemeen irrelevante inligting in; geen poging om die opstel = 1– 6 te struktureer nie
- Vraag onvoldoende aangespreek en vaag; min poging om die opstel = 7– 13 te struktureer

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE**VRAAG 1: HOE HET VERSKILLENDSE ORGANISASIES IN SUID-AFRIKA BYGEDRA
TOT DIE GROEI VAN AFRIKA-NASIONALISME TUSSEN DIE 1900'S EN
1930'S?****1.1****1.1.1** [*Definisie van 'n historiese term uit Bron 1A - L1*]

- 'n Ideologie wat swartes verenig het in die stryd teen koloniale en rasseonderdrukking om vryheid en onafhanklikheid te bewerkstellig
- Die begeerte om alle mense van Afrika-afkoms te verenig.
- Enige ander relevante reaksie (Enige 1 x 2)(2)

1.1.2 [*Onttrekking van bewysvorm Bron 1A – L1*]

- Bring eenheid onder Kleurlinge
- Bevordering van onderwys
- Opponering van klaswetgewing
- Verdediging van die sosiale, politieke en ekonomiese regte van Kleurlinge (Enige 2 x 1) (2)

1.1.3 [*Onttrekking van bewysvorm Bron 1A – L1*]

- Nie-konfronterende vorme van protes
- Appèl (petisie) (2 x 1) (2)

1.1.4 [*Interpretasie van bewysvorm Bron 1A - L2*]

- Hulle het albei betoog teen die stigting van die Unie van Suid-Afrika
- Die feit dat die Unie van Suid-Afrika op segregasie en rassediskriminasie gebaseer was
- Die stigting van die Unie van Suid-Afrika sal blanke oppergesag verskans
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.2**1.2.1** [*Onttrekking van getuienis uit Bron 1B - L1*]

- Verarming/armoede
- Marginalisering van Afrika-gemeenskappe (2 x 1) (2)

1.2.2 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 1B - L1*]

- Konsep van die Wet op Naturellegrond
- Wet op Myne en Werkers
- Stigting van die Unie (Enige 2 x 1) (2)

1.2.3 [*Interpretasie van bewysvorm Bron 1B - L2*]

- Swart Suid-Afrikaners is nie gelyk behandel nie
- Is nie as burgers van Suid-Afrika gesien nie
- Onderworpe aan onderdrukking en swaarkry
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.2.4 [*Verduideliking van 'n historiese konsep uit Bron 1B - L2*]

- Dit is 'n politieke en sosiale stelsel wat aangewys is om nie-blanke rasse in Suid-Afrika onbillik te behandel
- Dit is 'n politieke en sosiale stelsel wat daarop gemik is om blankes as meerderwaardig teenoor ander rasse in Suid-Afrika te behandel.
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

1.2.5 [*Interpretasie van die bruikbaarheid van die getuienis uit Bron 1B - L3*]**Die bron is NUTTIG omdat:**

- Dit beklemtoon dat die SANNC gestig is om swart Suid-Afrikaners te verenig
- Dit bepaal dat swart Suid-Afrikaners hul grond verloor het deur die Wet op Naturellegond
- Dit bepaal dat die Wet op Naturellegond, Myn- en Werkewet en die stigting van die Unie gelei het tot die stigting van die SANNC
- Dit verklaar dat SANNC bedoel het om te protesteer teen rassediskriminasie en om 'n beroep op gelyke behandeling voor die wet te doen
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.3 [*Vergelyking van bewyse uit Bronne 1A en 1B- L3*]

- Bron 1A fokus op die rol wat die APO speel in die bevordering van Afrika-nasionalisme, terwyl Bron 1B fokus op die rol wat die SANNC speel
- Bron 1A verklaar dat APO deur 'n opgevoede klas bruin Suid-Afrikaners gestig is, terwyl Bron 1B verklaar dat die SANNC deur lede van Suid-Afrika se opgeleide elite gestig is.
- Beide Bronne verklaar dat die APO en die SANNC sterk gekant was teen die stigting van die Unie van Suid-Afrika
- Enige ander relevante reaksie (Enige 2 x 2) (4)

1.4

1.4.1 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 1C - L1*]

- Clément Kadalie (1 x 1) (1)

1.4.2 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 1C - L1*]

- Na beter werksomstandighede
- Verkry hoër lone vir sy lede (1 x 1) (1)

1.4.3 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 1C - L1*]

- Diegene wat militante optrede ondersteun het
- Diegene wat moderering voorgestaan het (2 x 1) (2)

1.4.4 [Interpretasie van getuienis uit Bron 1C - L1]

- Transformeer die bewussyn van swart Suid-Afrikaanse werkers
- Die grondslag gelê vir die moderne arbeidersbewegings
- Beduidende oorwinnings behaal wat werkers se lewens verbeter het
- Het aanleiding gegee tot meer militante vorme van verset
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.5

1.5.1 [Interpretasie van getuienis uit Bron 1D - L2]

- ICU het opgestaan vir werkers teen onreg
- Hulle het gesien dat swart werkers uitgebuit word
- Hulle het gesien wanneer swart werkers sleg behandel is en daarteen opgetree
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

1.5.2 [Interpretasie van getuienis uit Bron 1D - L2]

- As hulle verenig bly, sal hulle sterk wees as 'n vakbond
- Om mekaar te ondersteun, sal hulle die moed gee om onderdrukking uit te daag
- Hulle kan slegs hul doelwitte bereik as hulle saamstaan
- Enige ander relevante reaksie (Enige 2 x 2) (4)

1.6 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit relevante bronne - L3]

Kandidate moet van die volgende insluit:

- Die vestiging van die APO het gelei tot die groei van nasionalisme in Suid-Afrika (Bron 1A)
- Gemobiliseerde Kleurlinge teen die stigting van die Unie van Suid-Afrika (Bron 1A)
- APO-afgevaardigdes het namens alle Suid-Afrikaners na Londen gegaan om te protesteer teen die toekenning van selfbestuur aan die voormalige Boererepublieke (Bron 1A)
- SANNC gestig om swart Suid-Afrikaners te verenig (Bron 1B)
- Protesteer teen die Wet op Naturelleground van 1913 (eie kennis)
- Gevra vir die einde van rassediskriminasie (Bron 1B)
- Die ICU het militante nasionalisme bevorder (Bron 1C)
- Verenigde werkers en verbeter die werksomstandighede en lone (Bron 1C)
- ICU het die grondslag gelê vir die arbeidsbewegings in Suid-Afrika (eie kennis)
- ICU het die uitbuiting van die werkers gesien en ervaar en daarteen opgetree (Bron 1D)
- Gebruik stakings, boikotte, wegbly en burgerlike ongehoorsaamheidstaktieke teen onregverdige wette (eie kennis)
- Enige ander relevante reaksie.

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, byvoorbeeld toon geen of min begrip van hoe verskillende organisasies in Suid-Afrika bygedra het tot die groei van Afrika-nasionalisme tussen die 1900's en 1930's. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor die onderwerp verslag te doen of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	PUNTE 0-2
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, byvoorbeeld toon 'n mate van begrip van hoe verskillende organisasies in Suid-Afrika bygedra het tot die groei van Afrika-nasionalisme tussen die 1900's en 1930's. • Gebruik bewyse op 'n baie basiese manier om 'n paragraaf te skryf.	PUNTE 3-5
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse, byvoorbeeld, toon 'n deeglike begrip van hoe verskillende organisasies in Suid-Afrika bygedra het tot die groei van Afrika-nasionalisme tussen die 1900's en 1930's. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon.	PUNTE 6-8

(8)
[50]

VRAAG 2: HOE HET DIE NASIONALE PARTY SE OORWINNING IN DIE 1948-VERKIESING BYGEDRA TOT DIE OPKOMS VAN AFRIKANERNASIONALISME?**2.1****2.1.1** [*Definisie van 'n historiese term uit Bron 2A - L1*]

- 'n Ideologie wat die Afrikaanse kultuur en identiteit streng wou bewaar
- Die idee dat Afrikaners 'n uitverkore volk is
- Enige ander relevante reaksie (Enige 1 x 2) (2)

2.1.2 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 2A - L1*]

- Nasionale Party se rassebeleid (1 x 1) (1)

2.1.3 [*Interpretasie van getuienis uit Bron 2A - L2*]

- Dit het slegs die belange van blankes bevorder
- Dit was 'n beleid van rasseseiding wat slegs die belange van blankes beskerm het
- Dit het die Afrikaners verenig
- Sy beleid het die Afrikaner polities, ekonomies en sosiaal bevoordeel
- Enige ander relevante reaksie (Enige 2 x 2) (4)

2.1.4 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 2A - L1*]

- Afrikaner-Broederbond (Band van Broederskap)
- FAK
- Nasionale Pers
- Die Voortrekkers
- Nasionale Studentbond (Enige 2 x 1) (2)

2.1.5 [*Interpretasie van getuienis uit Bron 2A - L2*]

- Hulle was ook ongeskoolde werkers as die swart werkers
- Moes met swartes meeding vir werk op die arbeidsmark
- Boere het min kennis van die arbeidsmark in die stedelike gebiede gehad
- Hulle was 'armblankes' wat gedwing is om na dorpe te verhuis op soek na beter lewensomstandighede
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

2.2**2.2.1** [*Onttrekking van getuienis uit Bron 2B - L1*]

- Afrikaanse Party (1 x 1) (1)

2.2.2 [*Interpretasie van getuienis uit Bron 2B - L2*]

- Die Nasionale Party is aan bewind
- Suid-Afrika behoort aan die Afrikaners
- Suid-Afrika is heeltemal onafhanklik van Brittanje
- Enige ander relevante reaksie (Enige 2 x 2) (4)

2.2.3 [Onttrekking van getuienis uit Bron 2B - L1]

- Dit het Britse burgerskap en die reg op appèl by die Privy Council afgeskaf
- Dit het God Save the Queen geskrap as een van die volksliedere
- Verwyder die Union Jack as een van die nasionale vaandels
- Het die vlootbasis in Simonstad by die Royal Navy oorgeneem (Enige 3 x 1) (3)

2.3 [Vergelyking van bewyse uit Bronne 2A en 2B- L3]

- Bron 1A verklaar dat die Nasionale Party hom beywer het vir die ekonomiese opheffing en beskerming van die Afrikaner, terwyl Bron 1B verklaar dat Rembrandt, Sanlam, Volkskas en ander Afrikanerondernemings in die wêreld van groot ondernemings spoedig die respek van hul Engelse mededingers begin verdien het.
- Bron 1A verklaar dat die Nasionale Party die Afrikaner verenig het toe hy die sosiale, ekonomiese en politieke belang van die Afrikaner terwyl Bron 1B verklaar dat die verwydering van simbole van die Britse opkoms as 'n oorwinning vir Afrikanernasionalisme gesien is
- enige ander relevante reaksie (Enige 2 x 2) (4)

2.4

2.4.1 [Interpretasie van getuienis uit Bron 2C - L2]

- Hendrik Verwoerd bepleit die beleid van apartheid in sy toespraak
- Verwoerd vra vir minderheidsregering in Suid-Afrika
- Suid-Afrika behoort nie aan ander rassegroepe nie
- Volledige onafhanklikheid van Brittanje
- Enige ander relevante reaksie (Enige 1 x 2) (2)

2.4.2 [Interpretasie van die betroubaarheid van die getuienis uit Bron 1B - L3]

- Hendrik Verwoerd was die Eerste Minister van Suid-Afrika tydens Apartheid
- Hendrik Verwoerd was 'n senior politikus van 'n party wat apartheid geïmplementeer het
- Daar is na Hendrik Verwoerd verwys as die 'vader van apartheid,
- Die bron beklemtoon dat die Nasionale Party beoog het om wit minderheidsregering in Suid-Afrika te handhaaf.
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

2.5

2.5.1 [Onttrekking van getuienis uit Bron 2D - L1]

- Afsonderlik geleef en afsonderlik ontwikkel
- Dit het probeer om alle interhuwelike te stop
- Dit het probeer om sosiale integrasie tussen rassegroepe te stop (2 x 1) (2)

2.5.2 [Onttrekking van bewysvorm Bron 2D – L1]

- Apartheid het mense wreed en met geweld geskei
- Dit het 'n vreesaanjaende staatsapparaat gehad om diegene wat nie saamgestem het nie, te straf.
- Apartheid is ingestel in 'n tydperk toe ander lande wegbeweeg het van rassistiese beleid. (3 x 1) (3)

2.5.3 [Verduideliking van 'n konsep uit Bron 2D – L2]

- 'n Valse oortuiging dat wit Suid-Afrikaners bo of beter is as nie-blanke Suid-Afrikaners.
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

2.5.4 [Interpretasie van bewysvorm Bron 2D - L2]

- Die wit mense het geglo in rasse-meerderwaardigheid
- Die blankes was bekommerd dat hulle hul werk, kultuur en taal sou verloor soos in die minderheid
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

2.6 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit relevante bronne - L3]

Kandidate moet van die volgende insluit:

- Gesuiwerde NP het die grondslag gelê vir Afrikanernasionalisme (eie kennis)
- NP het die belange van die Afrikaner bevorder (Bron 2A)
- NP het die Afrikaner verenig (Bron 2A)
- NP het die sosiale, ekonomiese en politieke belange van die Afrikaner gedien (Bron 2A)
- Die oorwinning van die NP in 1948 het beteken dat Suid-Afrika aan die Afrikaners behoort het (Bron 2B)
- Onmiddellik na die verkiesing van 1948 het die regering begin om die oorblywende simbole van die historiese Britse opkoms te verwyder (Bron 2B)
- Die verwydering van hierdie simbole van dubbele burgerskap is gesien as 'n oorwinning vir Afrikanernasionalisme (Bron 2B)
- Afrikaners het hul afdruk op die staat geplaas, die simbole daarvan gedefinieer en aan hul skole en universiteite 'n uitgesproke Afrikaanse karakter gegee (Bron 2B)
- In die wêreld van groot ondernemings het Rembrandt, Sanlam, Volkskas en ander Afrikanerondernemings spoedig die respek van hul Engelse mededingers begin verdien (Bron 2B)
- Hendrik Verwoerd het in 1958 eerste minister geword en apartheid afgedwing (Bron 2C)
- Apartheid het wette gemaak wat die verskillende rassegroepe gedwing het om afsonderlik te woon en afsonderlik te ontwikkel, en ook erg ongelyk (Bron 2D)
- Apartheid het die idees van rasse-meerderwaardigheid bevorder (Bron 2D)
- Apartheid het die Afrikaners se werk, kultuur en taal beskerm (Bron 2D)
- Enige ander relevante reaksie.

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv toon geen of min begrip oor hoe die oorwinning van die Nasionale Party in die 1948-verkiesing tot die opkoms van Afrikanernasionalisme bygedra het. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor die onderwerp verslag te doen of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	PUNTE 0-2
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. toon begrip vir hoe die oorwinning van die Nasionale Party in die 1948-verkiesing tot die opkoms van Afrikanernasionalisme bygedra het. • Gebruik bewyse op 'n baie basiese manier om 'n paragraaf te skryf.	PUNTE 3-5
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse, bv. toon 'n deeglike begrip van hoe die oorwinning van die Nasionale Party in die 1948-verkiesing tot die opkoms van Afrikanernasionalisme bygedra het. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon.	PUNTE 6-8

(8)
[50]

VRAAG 3: HOE HET DIE WET OP DIE VERBOD OP GEMENGDE HUWELIKE (NO. 55 VAN 1949) DIE LEWENS VAN SUID-AFRIKANERS BEÏNVLOED?**3.1****3.1.1** [*Definisie van 'n konsep uit Bron 3A - L1*]

- Die politieke, ekonomiese en sosiale segregasie van rasse op grond van hul velkleur
 - Afsonderlike ontwikkeling van verskillende rassegroepe
 - Enige ander relevante antwoord
- (Enige 1 x 2) (2)

3.1.2 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 3A - L1*]

- Onderdrukking van hul regte, bewegings en vryheid
 - Rassesekeiding
 - Wit minderheidsregering
 - Onderdrukking van hul regte, bewegings en vryheid
- (3 x 1) (3)

3.1.3 [*Interpretasie van getuienis uit Bron 3A - L2*]

- Swart mense is onderdruk
 - Swartes het geen politieke regte gehad nie
 - Swartes word as tweedeklasburgers beskou
 - Suid-Afrika was deurspek met verset teen die apartheidsregime
 - Apartheid het tot baie geweld en bloedvergieting gelei
 - Enige ander relevante reaksie
- (Enige 2 x 2) (4)

3.1.4 [*Onttrekking van getuienis uit Bron 3A - L1*]

- 'Regeringsegregasie was ook van toepassing op onderwys, verhoudings, natuurlike besienswaardighede soos strande, mediese sorg en verskeie ander dienste'
- (1 x 1) (1)

3.1.5 [*Interpretasie van getuienis uit Bron 3A - L2*]

- Om wit meerderwaardigheid te handhaaf
 - Vrees vir groeiende stedelike bevolking
 - Bekommerd dat hulle hul werk, kultuur en taal sou verloor
 - Enige ander relevante antwoord
- (2 x 2) (4)

3.2**3.2.1** [*Onttrekking van bewyse uit Bron 3B - L1*]

- Wit mense kon nie met mense van ander rasse trou nie
- (1 x 1) (1)

3.2.2 [*Interpretasie van bewysvorm Bron 3A - L2*]

- Om die 'suiwerheid' van die blanke ras te beskerm
 - Om die 'infiltrasie' in die wit ras te voorkom
 - Om te verhoed dat mense die lyn tussen die wit samelewing en almal in Suid-Afrika vervaag
 - Enige ander relevante reaksie
- (Enige 2 x 2) (4)

3.2.3 [Onttrekking van getuienis uit Bron 3B - L1]

- Beboet
- Tronk toe gestuur
- Sosiale sensuur (3 x 1) (3)

3.3

3.3.1 [Onttrekking van getuienis uit Bron 3C - L1]

- Indiër (1 x 1) (1)

3.3.2 [Evalueer of getuienis geregverdig is uit Bron 3C - L3]

GEREGVERDIG

- Die ouers kyk verby die kleurlyn
- Hulle het net omgee vir die geluk van hul dogter
- Enige ander relevante reaksie

NIE GEREGVERDIG NIE

- Hy was nog nie met hul dogter Sherrin getroud nie
- Hy het die wette van die land oortree
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.3.3 [Definisie van 'n konsep in konteks uit Bron 3C – L2]

- Die apartheidswet wat seksuele verhoudings tussen blankes en nie-blankes in Suid-Afrika verbied het
- Enige relevante reaksie. (Enige 1 x 2) (2)

3.3.4 [Onttrekking van getuienis uit Bron 3C - L1]

- Biltong
- Pap
- Wors (3 x 1) (3)

3.4 [Vergelyking van bewyse uit bronne 3B en 3C - L3]

- Bron 2B dui aan dat intieme en romantiese verhoudings wel tussen wit en nie-blankes ontwikkel het en Bron 2C toon dat 'n interracial-egpaar getroud is
- Bron 2B dui aan dat interracial-verhoudings ernstige risiko's inhou en Bron 2C dui aan dat mnr Whiteley teistering en gevangenisstraf ervaar het
- Enige ander relevante reaksie (Enige 2 x 2) (4)

3.5

3.5.1 [Interpretasie van bewysvorm Bron 3D - L2]

- Huwelike tussen blankes en nie-blankes was onwettig
- Huwelike tussen blankes en nie-blankes is nie toegelaat of verbied nie
- Menseregte van Suid-Afrikaners is geskend deur die Wet op Gemengde Huwelike.
- Die wet was 'n meganisme om die samelewing te skei / Ontwerp om rassieskeiding te verskans
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.5.2 [Interpretasie van bewysvorm Bron 3D - L2]

- Wit Suid-Afrikaners wou hul rasse-identiteit behou
- Wit Suid-Afrikaners het nie in gemengde huwelike geglo nie; hul rassuiwerheid wou handhaaf
- Wit Suid-Afrikaners het geglo in rasseteorieë oor eugenetika en sosiale darwinisme
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

3.6 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit relevante bronne – L3]

Kandidate moet van die volgende insluit:

- Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike het die regeringsbeleid van afsonderlike ontwikkeling (eie kennis) afgedwing
- Dit het huwelike tussen Europese en nie-Europeërs verbied (Bron 3B)
- Mense is herklassifiseer as hulle met 'n persoon van 'n ander ras trou (Bron 3B)
- Paartjies tussen rasse het teistering, gevangenisstraf en boetes ervaar (Bron 2B en Bron 3C)
- Interras paartjies moes hul verhouding geheim hou (eie kennis)
- Mnr Whiteley en Sherrin moes Botswana toe vlug om te trou (Bron 3C)
- Gebrek aan geriewe vir gemengde paartjies (Bron 3C)
- Mnr Whiteley se seun mag nie deel van die skolerugbyspan wees nie (Bron 3C)
- Baie gesinne verwoes wat as van gemengde ras beskou word (Bron 3D)
- Enige ander relevante reaksie.
-

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv. toon geen of min begrip van hoe die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike die lewens van Suid-Afrikaners beïnvloed het nie. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor die onderwerp verslag te doen of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	PUNTE 0-2
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, byvoorbeeld toon 'n mate van begrip van hoe die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike die lewens van Suid-Afrikaners beïnvloed het. • Gebruik bewyse op 'n baie basiese manier om 'n paragraaf te skryf.	PUNTE 3-5
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse, bv. toon 'n deeglike begrip van hoe die Wet op die Verbod op Gemengde Huwelike die lewens van Suid-Afrikaners beïnvloed het. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon.	PUNTE 6-8

(8)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAAG**VRAAG 4: NASIONALISME – AFRIKA-NASIONALISME**

[Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer met behulp van bewyse uit eie kennis om die argument te ondersteun]

SAMEVATTING

Daar word van kandidate verwag om 'n argumentatiewe opstel te skryf oor hoe die invloed van die Tweede Wêreldoorlog en verskillende tipes Afrika-nasionalisme aanleiding gegee het tot Afrika-nasionalisme in Suid-Afrika met die ideale om wit minderheidsregering te beëindig wat swart Suid-Afrikaners aan rassediskriminasie en segregasie onderwerp het. Hulle moet hul argument ondersteun met relevante historiese bewyse.

BELANGRIKSTE ASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit:

- Inleiding: Kandidate moet verduidelik hoe die invloed van die Tweede Wêreldoorlog en verskillende tipes Afrika-nasionalisme aanleiding gegee het tot Afrika-nasionalisme in Suid-Afrika met die ideale om wit minderheidsregering te beëindig en aan te dui hoe hulle hul argumentslyn wil ondersteun.

UITWERKING

- Die redes vir die opkoms van Afrika-nasionalisme in Suid-Afrika (as agtergrond)
- Die invloed van die Tweede Wêreldoorlog
 - Suid-Afrika het besluit om aan die kant van die geallieerde mag deel te neem
 - Swartes was bewus daarvan dat Hitler Nazi -party gebaseer was op segregasie en rassisme
 - Swartes het net so ondersteunend deelgeneem as bestuurders, slootgrawers, kokke en kampbediendes asook draagbaardraers.
 - Die groei van die verstedelike swart bevolking namate Suid-Afrika geïndustrialiseer geraak het
 - Die Atlantiese Handves wat deur die VSA en Brittanje opgestel is, het 'n beroep op Europese regerings gedoen om kolonialisme te beëindig.
 - Die ANC het in 1943 hul eie "African Claims"-dokument opgestel
 - Die Verenigde Nasies het die beginsels van die Atlantiese Handves gesteun en steun aan die ANC verleen
 - UNO was verbind tot die verklaring van menseregte
 - Sosiale en ekonomiese probleme wat die terugkerende soldate ondervind (baie het werkloos geword)
 - Swart Suid-Afrikaanse solider is oorlog geïnspireer met die idees van vryheid/demokrasie
 - Swart soldate het tydens die Tweede Wêreldoorlog met soldate van die buiteland omgegaan
 - Die besluit vir vryheid het aanleiding gegee tot 'n groei van Afrika-nasionalisme
 - Vergoeding van finansiële steun van swart soldate was nie dieselfde as hul wit eweknieë nie

- Wit oudsoldate het die fakkelkommando gevorm en geëis dat "nie-blanke" oudsoldate (bruines) dieselfde as blankes behandel moet word.
- Die Fakkkelkommando het gegroei tot 'n veelrassige mag wat liberale demokrasie bevorder
- Verskillende tipes Afrika-nasionalisme
 - Jong intellektuele binne die ANC was impenitent met stadige vordering met die bereiking van vryheid/demokrasie.
 - Baie jong leiers was onderwysers, prokureurs, dokters of studente, byvoorbeeld Mandela, Sisulu, Lembede, Tambo, Nkomo Bopape en Mda.
 - Tloome en Sisulu was van die werkersklas.
 - Hulle vergader gereeld met jong mans/vroue om politiek in Johannesburg te bespreek.
 - Hulle was baie militante jong leiers.
 - In 1943 het die ANC 'n resolusie aanvaar om ANCYL en ANCWL te vorm.
 - In 1944 is ANCYL in Transvaal Lembede gestig as die president.
 - ANCYL het takke in die Kaap/Natal gevestig.
 - Die volgende was prominente lede van die ANCYL Joe Mathews, Duma Nokwe en Robert Sobukwe.
 - ANCYL se filosofie van nasionalisme was Afrika se 1ste omdat dit gebaseer was op Afrika-identiteit, Afrika in eenheid, verwerping van buitelandse leiers.
 - ANCYL was teen die invoer van buitelandse ideologie, wat kommunisme was.
 - In 1943 is ANCYL gestig wat saamgeval het met die toelating van vroue tot volle lidmaatskap van ANC.
 - Die eerste ANCYL-president was Maide Xuma.
 - ANCWC het deelgeneem aan die anti-pass-konferensie vir vroue in Johannesburg en die Anti pass-veldtog.
- Skeuring in die ANC
 - ANC-lede was ontevrede met die samewerking met ander Nasionale groepe.
 - Die slagspreuk vir die ANC-lede wat ongelukkig was, was Afrika vir die Afrikaners.
 - Ongelukkige ANC-lede het hulself Afrikanisties genoem en 'n veldtog teen die vryheidsmanifes gevoer.
 - Die Afrikanis het beswaar gemaak dat SA behoort aan almal wat daarin woon.
 - Africanist het versuim om die vergadering oor te neem omdat mense nie geakkrediteerde afgevaardigdes was nie.
 - In 1959 is die PAC gestig met Sobukwe as president en Potlako Leballo as sekretaris.
 - PAC het lede van Rand townships, Vaal en Wes-Kaap gehad.
 - Die eerste vergadering van PAC het by die gemeenskap in Orlando plaasgevind.
 - Die nasionalisme wat PAC begeer het, was van eenheid van SA.
- Enige ander relevante reaksie
- **Gevolgtrekking:** Kandidate moet hul argument met 'n relevante gevolgtrekking verbind.

[50]

VRAAG 5: NASIONALISMES – AFRIKANERNASIONALISME

Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument gebaseer op relevante bewyse met behulp van analitiese en interpretatiewe vaardighede]

SAMEVATTING

Kandidate moet standpunt inneem en krities bespreek hoe die Afrikanervolk in Suid-Afrika eiesoortig (tipies) wou wees met hul eie taal, sosiale en kulturele tradisies, godsdiens en ander identiteitsmerke.

BELANGRIKSTE ASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte by hul antwoorde insluit.

- **Inleiding:** Kandidate moet standpunt inneem en hul argument ondersteun met relevante historiese bewyse.

UITWERKING

- Afrikaners het hulself gesien as 'n volk wat deur God uitverkies is
- Die idee van 'n volk het die hoeksteen van Afrikanernasionalisme geword
- Nasionalisties was vasbeslote om die volk te beskerm teen oorheers deur ander etniese en taalgroepe
- Afrikaneridentiteit moes behoue bly
- Afrikaners moes as volk verenig bly
- NG Kerk en die Christelike Nasionale Opvoedkunde (CNE) was die bewaarders van Afrikanererfenis
- Kinders sou moedertaalonderrig ontvang
- Onderwys en godsdiens het Afrikanerdenke gelei en hul taal en kultuur lewend gehou
- Die Broederbond het Afrikanernasionalisme bevorder en die uitbuiting van Afrikanerwerkers verhoed
- Eerste Afrikaanse bouvereniging genaamd Saambou
- Afrikaner businesses promoted – Naspers, Die Burger, Santam, Sanlam, Volkskas Bank
- Die Reddingsdaadbond het verseker dat Afrikanerbesighede deur Afrikaners ondersteun word
- Swak wit probleem opgelos deur werk by die spoorweg en hawens te skep
- Eeufeesviering van die Groot Trek het Afrikanernasionalisme versterk
- Rol van vroue
- Die Nasionale Party het na vore getree as 'n dominante politieke mag ter bevordering van Afrikanernasionalisme
- Die NP het die vraag na "apartheid" as die sentrale slagspreuk in hul veldtog voorgehou
- Wit oppergesag moes ten alle koste gehandhaaf word
- Nasionaliste het die blankes bang gemaak met die idee van 'n 'swart gevaar'
- Afrikanernasionalistiese beleid het 'n beroep gedoen op wit boere wat teen die beweging van Afrikaners na stede was
- Die NP het kiesers belowe dat hul werk beskerm sal word deur die toepassing van die werkreserveringswette
- Afrikaanssprekende Afrikaners het in die 1948-verkiesing die NP aan bewind gestem

Die NP-leier, D.R. Malan, het die nuwe eerste minister geword

- Apartheidswetgewing is ingestel
- Enige ander relevante reaksie

Gevolgtrekking: Kandidate moet hul argument met 'n relevante gevolgtrekking verbind.

[50]

VRAAG 6: APARTHEID SUID-AFRIKA – OORWINNING VAN APARTHEID

[Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument gebaseer op relevante bewyse met behulp van analitiese en interpretatiewe vaardighede]

SAMEVATTING

Kandidate moet verduidelik tot watter mate swart Suid-Afrikaners in die 1940's en 1960's diskriminasie en onderdrukking deur die apartheidsregering weerstaan het.

BELANGRIKSTE ASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte by hul antwoorde insluit.

Inleiding: Kandidate moet standpunt inneem in watter mate swart Suid-Afrikaners in die 1940's en vroeë 1960's woedend teen hul diskriminasie en onderdrukking in opstand gekom het.

Hulle moet hul reaksie staaf met relevante historiese bewyse.

UITWERKING

- In 1948 het die Nasionalistiese Party (NP) die verkiesing gewen en die beleid van apartheid begin instel.
- Die ANC het onmiddellik gereageer op die regering se toenemende instelling van rassistiese en onderdrukkende wette, en in 1949 die Program van Aksie aanvaar. Dit het openlike verset teen die regering en optrede teen pas- en ander beperkende wette tot gevolg gehad.
- Op 26 Maart 1950 het die ANC 'n "Defend Free Speech"-konvensie gehou in reaksie op die Wet op die Onderdrukking van Kommunisme wat deur die regering aangeneem is. Die ANC het gevra vir 'n Meidag-tuisbly in aanvraag van die stemming. Die ANC het 26 Junie as 'n nasionale dag van rou verklaar en jaarliks as Vryheidsdag gevier.
- In 1952 het die ANC die Defiance Campaign van stapel gestuur, wat steun regoor Suid-Afrika van swartes, Indiërs, 'n paar bruines en wittes gekry het. Mense is versoek om onregverdigde apartheidswette te verbreek en hulself vir inhegtenisneming aan te bied.
- In Desember 1952 word Albert Luthuli president van die ANC en word vroeg in 1953 deur die regering verban ingevolge die Wet op die Onderdrukking van Kommunisme.
- ANC, Indian National Congress, Coloured People's Organization en Congress of Democrats (COD), gesamentlik na verwys as die Congress Alliance, het besluit om 'n konvensie te beplan en 'n nuwe grondwet vir Suid-Afrika op te stel. Op 26 Junie 1955 is 'n vergadering in Kliptown in Johannesburg gehou met meer as 3000 afgevaardigdes van regoor die land. Mense het bymekaargekom om die Vryheidsmanifes saam te stel, en het reeds hul idees ingedien. Klousules is volgens openbare steun aanvaar.
- Die polisie het oor die gebeure van die dag gewaak, mense met hul aankoms en vertrek deursoek en ondervragings gedoen. Polisieklompjagte het ná die vergadering toegeneem en teen die einde van die jaar is 42 ANC-leiers verbied.
- Polisie- en regeringsoptrede het in Desember 1956 'n hoogtepunt bereik toe die regering verklaar het dat dit 'n gevaarlike sameswering ontbloot het. Hulle het 156 lede van die ANC en ander politieke bewegings in hegtenis geneem en hulle van hoogverraad beskuldig. Die Vryheidsmanifes is gesien as deel van die sameswering, en was dus 'n dokument wat hoogverraad bevorder.
- Op 9 Augustus 1956 het sowat 20 000 vroue op die Uniegebou in Pretoria opgeruk teen die uitbreiding van die paswette aan vroue – 'n deurbraak in die organisasie van vroue.

- In 1957 was daar 'n busboikot in Alexandra wat tariefverhogings weerstaan duisende inwoners het die 20 km werk toe gestap totdat die tariewe weer verminder is. Gedurende die jaar was daar ook betogings teen biersale, lone en passe, en in 1958 is protesoptogte gehou om saam te val met die verkiesing.
- Met geen waarneembare verandering in regeringsbeleid nie, het sommige lede van die ANC begin wegbeweeg van vreedsame protes. Die radikale het in 1959 weggebreek om die PAC te vorm.
- In 1960 het die PAC 'n betoging teen die paswette gehou, maar die polisie het op betogers in Sharpeville losgebrand en 69 mense is dood. Dit het internasionale alarm en kritiek op die apartheidsregering veroorsaak, en onderdrukking verder verhoog. 'n Noodtoestand is afgekondig en in April 1960 is die ANC en PAC verbied.
- Nadat die ANC verban is, het die party beraadslaag oor watter stappe om volgende te doen. Daar is op hierdie stadium geglo dat nie-geweld niks sou bereik nie. Daarom het die ANC-uitvoerende gesag in Junie 1961 ingestem tot die stigting van 'n gewapende vleuel, Umkhonto we Sizwe (MK), wat Mandela sou lei in 'n program van beheerde sabotasie. Op 16 Desember 1961 het MK hul eerste dade van sabotasie uitgevoer, met aanvalle op poskantore en ander geboue in Johannesburg, Port Elizabeth en Durban. Baie ander dade van sabotasie het oor die volgende paar jaar plaasgevind.
- Sommige lede van die ANC, waaronder Oliver Tambo, het hulle teen inhegtenisneming verset en uit die land gevlug in die hoop om die organisasie in ballingskap te herbou. Swart ondersteuners het ook die land verlaat vir militêre opleiding. Baie mense is verbied of onder huisarres geplaas. Sommige mense is in aanhouding gehou waar marteling die norm was. Sommige het selfs hul lewens verloor.
- In Augustus 1962 is Mandela in hegtenis geneem, en in 1963 het die polisie die hoofkwartier van die ANC op die plaas Lilliesleaf buite Rivonia gevind en sy leiers in hegtenis geneem.
- Hierdie leiers, saam met Mandela en lede van ander organisasies, is beskuldig van sabotasie en probeer om die regering omver te werp in die Rivonia-verhoor, wat tot 1964 voortgeduur het. Mandela, Sisulu, Govan Mbeki, Elias Motsoaledi, Andrew Mlangeni en Raymond Mhlaba van die ANC, Ahmed Kathrada van die Transvaalse Indiese Kongres en Dennis Goldberg van die COD is skuldig bevind.
- Die ANC het besef hulle het vier gebiede in die struggle nodig – gewapende stryd, massapolitieke stryd, ondergrondse strukture binne Suid-Afrika en internasionale steun.
- Die regering het na die verhoor voortgegaan met hul onderdrukkende veldtogte, en teen 1964 is die revolusionêre bewegings verbreek. Die ANC het homself in ballingskap probeer herbou, maar daar sou geen werklike aktiwiteit wees tot in die 1970's, toe stakingsaksie weer na vore begin kom het nie. Die volgende keerpunt was die stigting van die BCM en 1976 Soweto-opstand.
- Enige ander relevante reaksie

Gevolgtrekking: Kandidaat moet hul argument met 'n relevante gevolgtrekking verbind.

[50]

TOTAAL: 150

KOGNITIEWE ANALISE ROOSTER

GESKIEDENIS VRAESTEL 2 – KABV GRAAD 11																		
	VAARDIGHEDE										KOGNITIEWE VLAKKE			UITDAGINGS				
	ONTTREK BEWYSE UIT BRONNE	SELEKSIE VAN RELEVANTE INLIGTING	VERDUIDELIKINGS VAN HISTORIESE KONSEPTE	VERDUIDELIK INLIGTING WAT UIT BRONNE VERGAMEL IS	INTERPRETASIE	ONTLEED BEWYSE UIT BRONNE	INTERPRETASIE EN EVALUERING	EVALUEER BRUIKBAARHEID; VOOROORDEEL EN BETOEGENBAARHEID	VERGELYK EN KONTRASTEER VERSKILLENDE INTERPRETASIES	ORGANISEER GETUENIS OM ARGUMENT TE STAAF	VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	TOTALE	MAKLIK	MEDIUM	MOEILIK	PERSENTASIE
	REGMERKIES DUI OP DIE TOEPASSING VAN VAARDIGHEDE										PUNTE						L1	L2
1.1.1			✓								2			2	✓			
1.1.2	✓										2			2	✓			
1.1.3	✓											2		2	✓			
1.1.4							✓					4		4		✓		
1.2.1	✓										2			2	✓			
1.2.2	✓										2			2	✓			
1.2.3							✓					4		4		✓		
1.2.4			✓									2		2	✓			
1.2.5								✓					4	4			✓	
1.3.									✓				4	4			✓	
1.4.1	✓										1			1	✓			
1.4.2	✓										1			1	✓			
1.4.3	✓										2			2	✓			
1.4.4					✓							4		4		✓		
1.5.1						✓					2			2		✓		
1.5.2							✓				4			4		✓		
1.6										✓			8	8			✓	
VRAAG 1 TOTAAL											14	20	16	50				28
																		40
																		32

GESKIEDENIS VRAESTEL 2 – KABV GRAAD 11																					
	VAARDIGHEDE										KOGNITIEWE VLAKE				UITDAGING S						
	ONTTREK BEWYSE UIT BRONNE	SELEKSIE VAN RELEVANTE INLIGTING	VERDUIDELIKINGS VAN HISTORIESE KONSEPTE	VERDUIDELIK INLIGTING WAT UIT BRONNE VERSAMEL IS	INTERPRETASIE	ONTLEED BEWYSE UIT BRONNE	INTERPRETASIE EN EVALUERING	EVALUEER BRUIKBAARHEID; VOORoordeel EN RETROUWBAARHEID	VERGELYK EN KONTRASTEER VERSKILLEND INTERPRETASIES	ORGANISEER GETUIENIS OM ARGUMENT TE STAAF	VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	TOTALE	MAKLIK	MEDIUM	MOEILIK	PERSENTASIE	PERSENTASIE	PERSENTASIE	
	REGMERKIES DUI OP DIE TOEPASSING VAN VAARDIGHEDE										PUNTE							L1	L2	L3	
2.1.1		✓									2			2	✓						
2.1.2	✓										1			1	✓						
2.1.3					✓							4		4		✓					
2.1.4	✓										2			2	✓						
2.1.5					✓							4		4		✓					
2.2.1	✓										1			1	✓						
2.2.2					✓							4		4		✓					
2.2.3	✓										3			3	✓						
2.3.									✓				4	4			✓				
2.4.1							✓					2		2		✓					
2.4.2								✓					4	4			✓				
2.5.1	✓										2			2	✓						
2.5.2	✓										3			3	✓						
2.5.3			✓									2		2		✓					
2.5.4					✓							4		4		✓					
2.6											✓		8	8			✓				
VRAAG 2 TOTAAL											14	20	16	50				28	40	32	

GESKIEDENIS VRAESTEL 2 – KABV GRAAD 11																			
	VAARDIGHEDE										KOGNITIEWE VLAKE			UITDAGING S					
	ONTTREK BEWYSE UIT BRONNE	SELEKSIE VAN RELEVANTE INLIGTING	VERDUIDELIKINGS VAN HISTORIESE KONSEPTE	VERDUIDELIK INLIGTING WAT UIT BRONNE VERSAMEL IS	INTERPRETASIE	ONTLEED BEWYSE UIT BRONNE	INTERPRETASIE EN EVALUERING	EVALUEER BRUIKBAARHEID; VOOROORDEEL EN RETOURBAARHEID	VERGELYK EN KONTRASTEER VERSKILLENDE INTERPRETASIES	ORGANISEER GETUIENIS OM ARGUMENT TE STAAF	VLAKE 1	VLAKE 2	VLAKE 3	TOTALE	MAKLIK	MEDIUM	MOEILIK	PERSENTASIE	PERSENTASIE
	REGMERKIES DUI OP DIE TOEPASSING VAN VAARDIGHEDE										PUNTE							L1	L2
3.1.1			✓								2			2	✓				
3.1.2	✓										3			3	✓				
3.1.3					✓							4		4		✓			
3.1.4	✓										2			2	✓				
3.1.5					✓							4		4		✓			
3.2.1	✓										1			1	✓				
3.2.2					✓							4		4		✓			
3.2.3	✓										3			3	✓				
								✓				4		4			✓		
3.3.1	✓										1			1	✓				
3.3.2								✓					4	4			✓		
3.3.3			✓									2		2		✓			
3.3.4	✓										3			3	✓				
3.4								✓					4	4			✓		
3.5.1					✓											✓			
3.5.2					✓							4		4		✓			
3.6									✓				8	8			✓		
VRAAG 3 TOTAAL											14	20	16	50				28	40

Vraag												50	50			✓			
4									✓			50	50			✓			
5									✓			50	50			✓			
6									✓			50	50			✓			

